

KLUB ZA STAROU PRAHU

Mostecká 1, 118 00 Praha 1

Praha, 9. prosince 2021

Stanovisko k obnově národní kulturní památky Hradiště a keltské oppidum Závist: „Rozhledna na Závisti“ a „Akropole Závist – zpřítomnění“

Klub Za starou Prahu vyjadřuje svůj nesouhlas se záměrem úprav plochy národní kulturní památky podle ideového návrhu a studie „Akropole Závist – zpřítomnění“, které zpracoval AP ATELIER Josefa Pleskota.

Charakteristika projektu:

Zaniklé keltské hradiště Závist nedaleko Dolních Břežan je lokalita zcela mimořádné historické hodnoty. Potvrdil to archeologický průzkum v letech 1963–1990, při kterém byly na návrší ze tří stran ohraničeného srázem a následným valem **nalezeny zbytky nejstarších kamenných staveb na našem území**. I proto bylo hradiště pro svůj význam prohlášeno za národní kulturní památku. Kromě historického významu má místo také vysokou hodnotu přírodní, je součástí evropsky významné lokality Břežanské údolí a tvoří oblíbenou výletní destinaci nejen Pražanů.

Současný stav místa jeho významu neodpovídá. Po zakonzervování archeologických nalezišť plochu hradiště postupně pokryl porost náletových dřevin a místo působí neuspořádaným, zanedbaným dojmem. Tento stav měl vyřešit projekt ateliéru architekta Pleskota, „Zpřítomnění“ navazující na výstavbu rozhledny podle návrhu Hutě architektury Martina Rajniše, tedy na I. etapu celého projektu.

Projekt spočívá ve „zpřítomnění“ zakonzervovaných nálezů staveb. Zpevněná betonová plocha (bílý mlat) bude doplněna na místě litými železobetonovými deskami. Tyto desky, které zhruba naznačují pozice někdejších staveb, mají být natřeny výrazně barevným epoxidovým nátěrem. Architekt Pleskot zdůvodňuje pestrobarevnost odkazy na ikonografické významy barev a jejich souvislost s původními stavbami. Prostor mezi ohraničeným čtvercem (56 x 56 metrů) a lesem bude vysypán tzv. zbraslavskou drtí (heterogenní štěrk).

Toto zpřítomnění má prostor archeologického naleziště zkultivovat, zatraktivnit jej jako turistický cíl, ale také jej například začlenit do programu vyhlídkových letů nebo zvýraznit na satelitních snímcích.

Stanovisko Klubu Za starou Prahu k návrhu obnovy:

Klub Za starou Prahu vítá snahu o kultivaci dlouhodobě zanedbané přírodní a historické lokality evropského významu. **S navrženým konceptem obnovy však Klub nemůže souhlasit**, a to z následujících důvodů:

- 1) Do místa, které je charakteristické spojením vysoké míry historických a přírodních hodnot, projekt vstupuje necitlivě, za použití sporných a cizorodých prvků. Aplikace rozsáhlých mlatových ploch i výrazné barevnosti je v rozporu s přírodním charakterem lokality. Samotné výtvarné řešení pak má povahu výrazného autorského gesta, které význam a povahu zdejších archeologických nálezů přehlušuje a zastírá.
- 2) Archeologické naleziště a jeho okolí má i přes zanedbaný stav silnou atmosféru. Jeho další úpravy by tento náboj neměly přebíjet, ale posílit. Jako nejvhodnější se jeví citlivé zásahy krajinářského typu v kombinaci s pravidelnou údržbou. Takový postup by také respektoval zásady ochrany vytyčené pro zacházení s evropsky významnou lokalitou Břežanské údolí: „*Management lokalit tohoto druhu by měl kopírovat dosavadní péči o dané lokality a uchovat charakter a způsob využívání území v době, kdy byla lokalita navržena.*“¹
- 3) Přestože jde o úpravy národní kulturní památky evropského významu, nebyla na projekt vypsaná architektonická soutěž, nebo alespoň soutěžní dialog. Záměr také původně nebyl nad rámec nejnětější úřední povinnosti představen veřejnosti. Takový přístup je v případě jakékoliv lokality spojené s významným veřejným zájmem nepřijatelný.

Klub Za starou Prahu, proto apeluje na vedení obce i další účastníky řízení, aby další kroky transparentně a aktivně prezentovali veřejnosti. Dále také vyzývá každého z adresátů tohoto stanoviska, aby se v rámci svých možností zasadil o významné změny návrhu úprav plochy NKP Hradiště a keltské oppidum Závist.

Mgr. Jakub Bachtík, v.r.
jednatel Klubu Za starou Prahu

doc. PhDr. Richard Biegel, Ph.D., v. r.
předseda Klubu Za starou Prahu

Klub Za starou Prahu, z.s.
Mostecká 1, 118 00 Praha 1,
ID datové schránky: ny4e65u
E-mail: zastarouprahu@seznam.cz, www.zastarouprahu.cz

¹ *Souhrn doporučených opatření pro evropsky významnou lokalitu Břežanské údolí. CZ0213779. Dostupné online na <https://strednicechy.ochranaprirody.cz/res/archive/106/014668.pdf?seek=1373446675>, vyhledáno 4. 12. 2021.*

Rozdělovník

Ing. Věslav Michalik, CSc., starosta obce Dolní Břežany, se sídlem 5. května 78, 252 41 Dolní Břežany, michalik@dolnibrezany.cz;

Ing. arch. Josef Pleskot, Průběžná 656/87, Praha 10, ČKA 00118, atelier@apatelier.cz;

Prof. Ing. arch. Martin Rajniš, Úvoz 228/5, 118 00 Praha 1 Malá Strana, hutarchitektury@gmail.com;

Národní památkový ústav, generální ředitelství, Valdštejnské náměstí 3, 118 01 Praha 1, epodatelna@npu.cz;

Ing. Jana Bendová, referent památkové péče Odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje, bendovaj@kr-s.cz